

عنوان مقاله:

واکاوی شخصیت فرهاد، در منظومه ی خسرو و شیرین نظامی

محل انتشار:

فصلنامه شعرپژوهی (بوستان ادب)، دوره 7، شماره 2 (سال: 1394)

تعداد صفحات اصل مقاله: 18

نویسندگان:

جواد دهقانپان - دانشگاه هرمزگان

یاسر فراشاهی نژاد - دانشجو

خلاصه مقاله:

چکیده خسرو و شیرین، شخصیت هایی تاریخی هستند اما از فرهاد ردپای محوگونه ای در برخی متون بر جای مانده است و جایگاه تاریخی او لغزان و قابل تردید می نماید. شیرین در داستان نظامی، شخصیتی آرمانی دارد که با روایت های تاریخی نزدیک به روزگار نظامی چندان همسو نیست. با نگاهی دقیق به خسرو و شیرین می توان دریافت که نظامی شیرین را عامدانه تطهیر می کند و با این روش الگویی از معشوق آرمانی به دست می دهد. بن مایه عامیانه داستان به ما نشان می دهد که فرهاد بر خلاف تصور تاریخی جامعه تنها نقش یک قربانی عشقی را در این منظومه بازی می کند. فرهاد در این داستان بازیچه شیرین است و به میان کشیدن او، کنش متقابلی است از طرف شیرین در برابر هوس رانی های لگام گسیخته خسرو. در این منظومه عشق فرهاد که یکسویه و بیمارگونه می نماید با شور و اشتیاق بسیار توصیف می شود و از آنجا که چنین عشقی با مشخصات جامعه ایرانی هماهنگ بوده، مورد اقبال عام قرار گرفته و فرهاد الگوی عاشق و دلداره راستین گشته است. در این جا کوشش شده تا بر اساس فرضیه تئوری توطئه خوانش جدیدی از این منظومه ارائه گردد و نشان داده شود که فرهاد چگونه نقش یک قربانی از پیش تعیین شده را ایفا می کند. در نهایت مقاله می کوشد از تصویر عاشق آرمانی در ادبیات و فرهنگ ایران - که این منظومه در ساخت و شکل گیری آن نقش عمده داشته است- به نوعی کلیشه زدایی کند.

کلمات کلیدی:

کلید واژه: نظامی، تطهیر شیرین، فرهاد، تئوری توطئه، الگوی عشق

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1459128>

